

Vrijdag

19 Mei

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden fl. 3.25, en (stanco per post) fl. 3.50. Advertentie in de Courant geplaatst te 25 ct. de regel, uitgesloten de welken, Gebodten en Doodskensdichten, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels is, en de tijd elke week aangegeven is. De behoude 25 ct. regelt voor iedere plaatsing. Aan abonneert zich bij alle Boekhandelaars en Piondredicaren in het Rijk. Brieven franco.

EENE JUILE dwaasheid is het tegen den geest van eeuw te staan. — Doorbladert de geschiedrollen van alle eeuwen en de minst verlichte zal zich hoopen van de toekomstige oordeeling overtuigen. Maar ook het gebied der kunst geeft haar een aanleiding. Uit dezelfde willen wij een voorbeeld ontleenen, tot overtuiging van hen, die meer uit vrees dan uit egoïsme tot ondersteuning van het systeem des behouds gestemd zijn. Radicale behouders beklagen wij meer dan wij hen minachten.

Hebben de Chinezen, het meest beschaafte onder de Heidensche volken, het immer in de beeldende kunsten boven een uiterst gebrekkige nabootsing der natuurvormen kunnen brengen? Waarom niet? Omdat bij hen de geest van iedere eeuw onveranderd den geest der vorige eeuw wedergeeft; omdat godsdienst, staatsinstellingen, levensmanieren door alle eeuwen heen in dezelfde geest zijn gebleven en voortgeplant. — De kunst bleef aldaar op dezelfde lage trap van behaving, overeenkomstig het karakter, de regering en godsdienst van het volk.

De hoogere vlugt van Griekenlands genen, gevoed met de zinnelijke voorstellingen van hun veelgodendom, zoo door loutere poëten als poëtische prosaisten, dwong hen tot volkomenheid van zinnelijke vormen, tot daartelling van de heerlijke standbeelden, welke ons thans nog door hunne uitstekende schoonheid verbazen; maar, zoodra was niet het geloof aan het bestaan en de magt eener onvergankelijke goden door onderscheidene wijgeeren ondermijnd, of, althans, verlaauwde de geestdrift der kunstenaars, verzwakte de kunst en werd tot eene onmogelijkheid haar weder op te voeren tot de hoogte waarop zij ten tijde van Pericles stond. Waarom? Omdat, het eene dwaasheid is, te strijden tegen den geest der eeuw.

Twaalf eeuwen na de geboorte des christendoms lag het toenmalig karakter der Roomsche-Katholieke godsdienst den grond tot den weder-opbouw der schilderkunst. Maar godsdienst en volksgeest dwong haar, in anders schoone voorstellingen, tot de bespottelijkste ongerijmdheden, tot geschiedkundige onzin; voorstellingen, welke onmogelijk met de heldere begrippen van eenen Raphael, Rubens en van Dirk konden strooken, maar waartoe zij door den bigotten geest dier tijden werden genoodzaakt. — Hoe zeer verschilt dit karakter der schilderkunst van dat, hetwelk zich na de invoering van het protestantisme in de Nederlanden vooral heeft geopenbaard! Niet door voorstellingen uit het gebied der kerk, maar door ware voorstellingen van natuur-tafereelen, heeft zich de Nederlandsche school eenen onvergelijkbaren roem verworven. — Ook hier verfloenen beide tydparken ons weder in onmiskenbare trekken den geest hunner eeuw.

Welke pogingen de talentvolle David, de stichter der zoogenaamde klassieke school, in Napo-leons tijd ook aanwendde, om de immer bewonderenswaardige ideaal-voorstellingen der Grieksche kunst te doen herleven; aanvankelijk eenigen opgang makende, — gelijkt alles wat nieuw is, of den schijn van nieuwhed heeft, bij de Fransche tijdelijken opgang maakt; — verlaauwde althans de geestdrift voor dergelijke onderwerpen. De geest der eeuw, gekwist door verstandelijke ontwikkeling, helderdere godsdienstige begrippen, belangrijke voorleeringen in wetenschap en nijverheid, kante zich met onverwachte kracht tegen al zijne pogingen. Door hem inskent toonde ook hij, hoe ijdel eene dwaasheid het is te strijden tegen den geest der eeuw.

Is het nu waarheid in het bejaarde rijk der kunst, hoeveel te meer zal het waarheid zijn in den woeligen staat? Onmiskenbaar vertoont zich de geest onzer eeuw in de gebeurtenissen, welke dezer dagen gendegzaam geheel Europa heroeren. Eene kracht tot vooruitgang in het staatkundige, van welke geen geschiedenis eene wedergade heeft, voortgestuwd — door wien of wat? Waar is de mensch, wiens brein dit plan tot regeneratie heeft uitgedacht, die het onzichtbare en toch onbetwistbare vermogen bezit, om in eenen betrekkelijk

korten tijd, uitkomsten daar te stellen, welke een geheel werelddeel, dat zich in alle opzichten het stevigst gevestigd waande, ommekert en tot handelingen drijft welke eindten en resultaten misrekenen door een volgend oordacht zullen worden beoordeeld? — Het is de geest der eeuw die drijft en eene ijdele dwaasheid, moet het zijn zich tegen denzelfden te verzetten.

Deze overtuiging deed ons ons vorig en menig vroeger artikel schrijven. De overtuiging, dat SCHIMMELPENNING de man niet was om ons te bezorgen hetgeen door den geest des tijds wordt gevorderd, waaraan voldaan moet worden, ten zij wij ons in eenen pool van jammeren willen zien nederstorten heeft ons aanstonds, blijkens onze artikelen van den 3. April en volgende, tot formele opposanten van het ministerie SCHIMMELPENNING gemaakt. Waarin toch anders bestond zijne politieke geloofsbelijdenis voor de Kamer, dan in de verklaring, dat hij ons angliceeren (alias, den staart opbinden) wilde en dit werd door het meerderdeel der Kamer toegelicht! Welk een belangrijk verschil tusschen deze, en de geloofsbelijdenis van Dooten Curtius. In hem vermeenen wij eenigermate den geest des tijds te hebben hooren spreken. Hij toont ten minsten een dieper gevoel, een inniger besef te hebben van hetgeen de belangen des lands in de huidige oogenblikken vorderen. Er ligt, wel is waar, nog een waasom over van eenige vrees om door den overgang tot radicale middelen van herstel schokken te zullen daartellen, die met momentaneel gevaar dreigen; maar ook straalt er den vasten wil in door, om bejaard en vast te blijven staan zelfs bij het wieden der goloen. Toen daags te voren SCHIMMELPENNING het, door ons verwachte berigt van niet-homogeniteit in de Kamer bragt en wij met dezelfde tijdingen (wij wonen hier aan het einde der wereld) vervrolicht werden, door dat FABRIKIE VAN RIEMSTREEK geroepen zou zijn, om voor eenige dagen den rol van diplomaat te spelen, (wij willen aan zijne erkende verdiensten tot verdediging eener zeven-kinderen wet niets te kort doen) toen verheugden wij ons met het vooruitzicht om toch eens door een koddig stukje onder die aaneenschakeling van treurspelen begenadigd te worden. Toen daags daaraan Dooten Curtius aan de Kamer kwam mededeelen, dat het meerderdeel der interimaire ministers eindelijk in den ministerraad had ingezien, dat het den graaf SCHIMMELPENNING waarlijk ernst was, om het Nederlandsche volk te angliceeren, — aan welke kunstbewerking de allen door zijne driemaal herhaalde waarschuwingen, van jeugdigen datum, overigens door geen belangrijke antecedenten van krijgskundige taktiek, bekenden generaal Nieuwe, deel schijnt te hebben willen nemen, — en dat, door deze weigerende meederheid, de wel te voorziene ontbinding van het heterogene ministerie was verlaast; — toen, — bij het vernemen dier feiten, — hebben wij begrepen, dat de rede van den minister van justitie ad interim, al ware het slechts om de kortheid des tijds, niet aan de gewone kritiek in hare algemeene uitgestrektheid, behoort te onderworpen te worden. Dat de minister bij deze gelegenheid niet improviserde dinden wij hem ten goede. — Is niet onlangs in Frankrijk eenen der leden der provisionele regering het geimprovisceerd verslag zijner handelingen teir kwade gedind? Wij hebben grootelijks vrede daarmede, dat hij van het papier sprak; maar wenschten daarom te meer over sommige punten, bij enkele openbaar gemaakte petitien aangewezen; nu reeds eene duidelijke verklaring van het gevoelen des ministers (ministerie derven wij niet zeggen, veel minder homogene) te hebben ontvangen; als daar zijn: individuele vrijheid; emancipatie van slaven in al onze bezittingen; ruimere onderwerping der koloniale belangen aan de medewerking der Staten-Generaal; daartelling eener burgerwapening in verband met de vernietiging der staande armee; welker behandeling wij hooren onder de uitdrukking: « van alle zijden zijn aanmerkingen gemaakt, waarvan er vele opmerking

« verdienen, te mogen verwachten. Overigens verheugen wij ons over het voorgelane, de verwijdering vooral van Engelsche nonsens en hoopen spoedig berigt te ontvangen, van den ofter luttel ingetruwe maar definitief ministerie, opdat de natiemiddelijken uit het provisionele verlost worde en de gevorderde werkzaamheden, tot spoedige daartelling eener nieuwe grondwet, zonder verwijl kunnen worden aangevangen.

Door wie? — doof de oude behoud-kamer, die nu niet juichte, nu er geen graaf SCHIMMELPENNING, een verwachte hoeksteen des behouds meer tot haar sprak? — Is zij ook in den geest des tijds?

Om etenwel den minister van justitie ad interim een blijk te geven van onzen goeden wil om de beginselen, door hem op den voorgrond gesteld, te ondersteunen, laten wij hier volgen een op ons verzoek, door Mr. A. F. Smit gesteld adres, hetwelk wij verwachten dat om deszelfs onpartijdigen inhoud de goedkeuring van velen wegdragen zal.

NEDERLANDERS!

Wie twier heeft niet met aandoening en toewijding de redevoering gelezen, welke de minister van justitie ad interim gehouden heeft in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den 13. dezer maand Mei?

In breede trekken vindt gij daarbij voorgedragen, welke instellingen wij behoeven, en voor welke vereenvoudiging en bezuiniging onze staatshuishouding valbaar is. Maar gij zult ook hebben opgemerkt, hoe veel hij er door het tegenwoordig bestuur wordt gesteld op te verbeteren aanmerkingen, op ingediende petitien en adressen.

Wel vertoe, dat het iemand meer ten kwade zou worden gedind, als hij zijne wenschen en ingezien, konbaar magt, wordt integendeel de vrije openbaring der denkbeelden uitgelokt.

Het tijdelijk ministerie heeft zijne zielewits medegedeeld, en de minister laat er op volgen:

« Stent nu de natië hiermede in, dan moet zij ons heren bijstand bieden.... stemt men daarentegen met die denkbeelden niet in; kan men, op het altaar des vaderlands het offer niet brengen van een deel zijner lippondige denkbeelden, die zoo onderscheiden zijn als de luidsdruiden, die ons omringen; dwalen wij in de opvatting van hetgeen gij op dit oogenblik meenen de nationale wensch te zijn; dat dan anderen optreden en het roer van den staat in handen nemen; opdat het vaderland niet verloren ga! »

« De Koning, die ons regeert, heeft slechts eene begre- te, slechts eene doel: het welzijn van zijn beind volk. »

Maar, landgenooten! hoe kunt gij aan een volkloevend bestuur uw bijstand bieden? Hoe kunt gij van de overgheening uw denkbeelden, hoe kunt gij van den nationalen wensch doen blikken? — Hoe toch beter en duidelijker, dan door onderrekening van zoodanige stikken, waarin de beginselen der voorstellen gewijzigde grondwet en der in te voeren eenzijdige staatshuishouding worden ingezien? Hoe zoudt gij het te laat in beklagen (want zoo wel voor volken, als voor vorsten, bestaat er een doodloftig te laat), indien gij de tinnodigding der hooge regering wildet verzuimen, en door nwe laauwheid en menbenvrees de mede oorzaken wiert der afsterving van een ministerie, hetwelk onzen tijd begrijpt en ons aller belang zoekt te bevorderen; indien gij onzen geliefden Koning, die slechts het welzijn van zijn beind volk zoekt, in den waan bragt, dat zijne tegenwoordige ministers den nationalen wensch hebben miskend! Wij het dan toch nooit aan den Koning; wij het aan u zelven!

Doordringt u toch wel van dit grondbeginsel: een constitutioneel Koning heeft als mensch zijne begrippen, even als ieder onzer, maar als Koning heeft hij geen bepalen; geen onveranderlijk stiel van regering. Als Koning kan hij slechts den wensch zijn volk gelukkig te maken. Verbillt op weinige wijze, de stem der natië zich, lude tegen eenig ministerie, ja zelfs, blik het niet, waar zulks op gewichtige punten blikken moet, dat eenig ministerie aan den wensch des volks beantwoordt; dan blik de Koning, maar een ander ministerie wordt aangesteld!

Verhaan! zoo gij u dus vereenigen kant met de dooddenkbeelden, uitgedrind in de aangehaalde redevoering van den minister van justitie ad interim, toont dan uw bereidvaardigheid tot onderrekening van de regering; uwe helle tot Koning en vaderland, vrijheid en orde, door met vermelding van beroep en woonplaats, soortgelijke adressen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te onderrekenen, als waarvan een van den volgende inhoud ter myner kantore, elken voormiddag van negen ure tot half een ure des namiddags, gedurende eene week (uitgezonderd des Zondags) ter onderrekening gereed zal liggen, ten Wende Zaterdag 27. dezer te worden opgedonden.

Middelburg, den 17. Mei 1848. A. F. SIELE.

EOREMAGENDE REIKEND DE... De ondergetekende ingezien van de... provincie

